

ТОРА

4/2023

СПИСАНИЕ ЗА ГОРСКО, ЛОВНО СТОПАНСТВО И ЕКОЛОГИЯ

9 770861 1757009

STIHL

www.stihl.bg

*Промоцията е валидна до 31 май 2023 г.

ПРОЛЕТНАТА

* РАЗПРОДАЖБА НА

Wood-Mizer®

ЗАПОЧВА!

Пролетните разпродажби обхващат 7 модела банцига и включват безплатни ленти за тях, удължителни секции на леглото, цапини и други аксесоари.

LT20
HYDRAULIC

Купете банциг LT20 с 7.4% отстъпка
LT20ME15SAH3-SWR + Белачка

БЕЗПЛАТНО

БЕЗПЛАТНО

и получите безплатно:
CookieMizer + 30 банцигови ленти BiMETAL

Изберете вашия банциг Wood-Mizer и получите множество аксесоари и подобрения - абсолютно **БЕЗПЛАТНО!**

www.woodmizer.bg | office@ecotechproduct.com

Wood-Mizer®
from forest to final form

Екотехпродукт ООД
София 1186, ул. „Стар Лозенски път“ № 38
тел./факс: 02/979 17 10
тел.: 02/462 70 35 | 089 913 31 10

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:

Инж. Тони КРЪСТЕВ – директор
на Дирекция „Горско стопанство“
в ИАГ

Членове:

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ –
председател на Съюза на
лесовъдите в България и
декан на факултет „Стопанско
управление“ в ЛТУ

Доц. д-р Евгени ЦАВКОВ –
преподавател по дендрология
в ЛТУ и уредник на Музея на
Лесотехнически университет

Д-р инж. Георги ГОГУШЕВ –
зам.-директор на Регионалната
дирекция по горите – Благоевград

Д-р инж. Росен АНДРЕЕВ –
експерт по ловно стопанство
в Югозападното държавно
предприятие

Инж. Росен РАЙЧЕВ – директор на
Дирекция „Контрол по опазване на
горските територии“ в ИАГ

Секретар:

Радка ЛЯХОВА –
главен експерт в Дирекция
„Информационно-административни
дейности“ в ИАГ

Главен редактор:

Светлана БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

Редакционен екип:

Женя СТОИЛОВА
редактор
zhenia.stoilova@gmail.com

Д-р инж. Павел ПАВЛОВ
редактор
pavelppj@gmail.com

Ваня КИСЬОВА-ИЛИЕВА
технически редактор
vvv.kisiova@gmail.com

Лили ШИВАРОВА
графичен дизайнер
shivarova_gora@abv.bg

Йордан ДАМЯНОВ
фоторепортер
jordan.damianov@abv.bg

Станислава КРУМОВА
старши счетоводител
tania_mit@abv.bg

Съдържание:

2 СЕДМИЦА НА ГОРАТА 2023 „ДОВЕРИ СЕ НА ЛЕСОВЪДА“

Да работим със самочувствието на
пазители на безценния горски ресурс

16 ЛЕСОВЪДСТВО

Защо е важно да се грижим за
създадените от нас горски култури

20 ЛОВНО СТОПАНСТВО

Изложба на ловни трофеи
в ДЛС „Русалка“

22 ИЗЛОЖЕНИЕ „ПРИРОДА, ЛОВ, РИБОЛОВ“

Най-големият форум на
индустрията за свободното време
сред природата

26 МЕЖДУНАРОДНО СЪСТЕЗАНИЕ

НПГГСД „Сава Младенов“
възобнови надпреварата
„Млад дървосекач“ след
тригодишно прекъсване

III ИЗБРАНИ СА ПОБЕДИТЕЛИТЕ ВЪВ ФОТОКОНКУРСА „ВИТОША“

www.facebook.com/spisaniegora

Рисушка на корицата: Елеонора СЕРАФИМОВА, 12 г., София

Адрес на редакцията

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 02 988 86 42
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

Банка ДСК ЕАД,
гр. София, клон Стамболийски,
IBAN: BG97STSA93003104045001
BIC: STSABGFS

Годишен абонамент - 30 лв.
Отделен брой - 3 лв.

Печатни коли 4.
Формат 1/8 от 60/90.
Броят е подписан за
печат на 3.05.2023 г.
Индекс 20346.
Печат „Фатум“ ООД
ISSN 0861 - 7570

Да работим със самочувствието на пазители на безценното горско богатство

Древна кръв

Българийо!
Родино моя! Земьо!
Последният бедняк да съм на моя свят,
да нямам нищо повече да вземам,
да нямам ни любов, ни верен брат,
дори нозете ми по пътя да изсъхнат,
дори ушите ми от старост да заглъхнат,
дори очите ми да се напълнят с мрак -
Българийо, аз пак
ще найда път до твоите балкани,
по ударите на кръвта си ще открия
най-хубавия явор в твоите балкани -
от него звучна гусла ще извия.
И като древен воин след победи
ще седна там под старата гора,
докато струната се скъса и приведен
от песни се задъхам и умра.

Иван РАДОЕВ

Велико Търново – градът, който тупти в сърцето на България, събра на 3 април лесовъдската колегия от цялата страна и много гости за официалното откриване на Седмицата на гората. Хоровото изпълнение на националния химн на България и прочувствения рецитал на стихотворението „Древна кръв“ на Иван Радоев развълнуваха присъстващите в Музикално-драматичния театър „Константин Кисимов“.

Зрителите на празничната церемония се насладиха на претворените в ритъм,

музика и багри срещи с децата на старопрестолния град – талантиите от Детско-юношеския ансамбъл „Българче“ – Велико Търново, и на букета от песни в изпълнение на Боян Михайлов.

Мотото на тазгодишната Седмица на гората „Довери се на лесовъда“ – своеобразен призив на лесовъдската колегия към широката общественост, подкрепя така нужния диалог за устойчивото стопанисване на горите на България, което е и същността, и мисията на лесовъдската професия.

Събитието бе организирано от домакините Северноцентралното държавно предприятие – Габрово, Областната управа, начело с инж. Георги Гогучков, и Община – Велико Търново, с кмета д-р инж. Даниел Панов и зам.-кмета проф. Георги Камарашев.

Празникът събра ръководството на Изпълнителната агенция по горите – инж. Стоян Тошев – изпълнителен

Домакините и гостите на откриването на Седмицата на гората

Инж. Петко Ангелов
– носител на приза
„Лесовъд на годината“
за 2023 г., приветства
колегията

директор, и инж. Димитър Баталов – главен секретар, директорите на държавните горски предприятия и техните поделения, на регионалните дирекции по горите, природните паркове, специализираните териториални звена, представители на лесовъдската наука и образование, ветерани.

Гости на тържеството бяха инж. Валентин Чамбов и Крум Неделков – зам.-министри на земеделието, чл.-кор. проф. Иван Илиев – ректор, проф. Милко Милев – зам.-ректор, на ЛТУ, инж. Васил Василев – председател на НЛРС – СЛРБ, Асен Пиперков – председател на БЛРС, комисар инж. Красимир Кръстев – директор на РД „ПБЗН“ – Велико Търново, инж. Константин Чолаков – председател на ФСОГСП към КНСБ, директори, експерти, служители от Министерството на земеделието, ИАГ и горските структури, представители на ИГ – БАН, преподаватели, директори на професионални гимназии по горско стопанство, представители на дървопреработващи фирми и неправителствени организации.

Тържеството бе открито от инж. Валентин Чамбов с приветствено слово.

„Скъпи колеги, благодаря ви за усилията, които полагате – каза инж. Чамбов, – защото, ако днешното състояние на българските гори е добро, това е в резултат на труда на всички, работещи в горския сектор – държавния, частния, и неправителствените организации. Вярвайте в това, което можем и знаем, в опита, в лесовъдството, в науката и в хората,

които са на терен. В днешно време трябва да си помагаме и да бъдем единни. Може би това е възможност да преосмислим някои теории и концепции за стопанисване на българските гори, може би това е възможност тази седмица да потърсим решение на въпросите и проблемите по различен начин, защото гората ще я има и след нас. Но за да я има тази гора, трябва да ни има и нас, лесовъдската колегия, за да я създаваме, да я отглеждаме и да я предаваме на поколенията“.

Инж. Стоян Тошев се обърна към присъстващите в залата с думите: „Числата от проверките, стопанисването и опазването на горите всички ние ги знаем. Важни са обаче хората, които стоят зад тях. За тях трябва да говорим, за тези, които и сега са на терен в гората. Те заслужават спокойствието, което държавата трябва да им даде, за да си вършат спокойно работата и да се чувстват защитени, че зад тях наистина стои държавата. Ние притежаваме професионализма, знанията, с нас са нашите преподаватели, хората от науката, имаме опита и практиката. Трябва да продължим

Инж. Петър Заяков с наградата за „Цялостен лесовъдски принос“, която му бе връчена от инж. Стоян Тошев – изпълнителен директор на ИАГ

Детско-юношеският ансамбъл „Българче“ от Велико Търново внесе на празника музика и ритъм

Седмица на гората 2023 „Довери се на лесовъда“

Наградените лесовъди заедно с проф. Иван Палигоров, инж. Валентин Чамбов, инж. Стоян Тошев и чл.-кор. проф. Иван Илиев, приел отличието на ЛТУ

със системни праволинейни сигурни стъпки в една посока, не криволичещи и създаващи несигурност. Трябва първо ние да си повярваме и да работим със самочувствие на пазители на безценния горски ресурс. Само така ще ни повярва и обществото. България разполага с добри гори, качествено стопанисвани през годините, и това е резултатът от труда на предшествениците ни, който ние трябва да продължим“.

Изпълнено с дълбоко уважение към отговорната и трудна професията на горските служители бе изказването и на зам.-кмета на Велико Търново проф. Георги Камарашев.

В празничното си слово председателят на СЛБ проф. д-р Иван Палигоров се спря на постижението на горската гилдия – дело, подхващано нееднократно, но едва наскоро – реализирано. Това е откритата на Международния ден на горите – 21

Зам.-министърът на земеделието инж. Валентин Чамбов и зам.-ректорът на ЛТУ проф. д-р Милко Милев се включиха в символичното залесяване

Отличените в категорията „Служител по контрола върху дейностите по опазването на горските територии“ за 2023 г. са (от ляво надясно) Красимир Кайряков, инж. Десислава Христова и Тодор Русев

март, Експозиция на горското дело в България в Леснически дом в УОГС „Г. Ст. Аврамов“ – Юндола, която е дългогодишна мечта на лесовъдите в България.

Програмата на тържеството продължи с връчването на традиционните за лесовъдската колегия награди.

Носител на най-високото лесовъдско отличие „Лесовъд на годината“ за 2022 г. е инж. Петко Ангелов – главен експерт в ЮЗДП – Благоевград, негови подгласници са инж. Кирил Иванов – директор на ДГС – Невестино (ЮЗДП), инж. Асен Карабов – зам.-директор на ЮЦДП – Смолян, и инж. Елена Крижан-Величкова – началник на отдел „Държавни горски предприятия“ в Дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в Министерството на земеделието.

С приза „За цялостен лесовъдски принос“ бе удостоен инж. Петър

Заяков – директор на РДГ – Стара Загора.

В категорията „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“ бяха наградени инж. Елена Кайкова – лесовъд на частна практика в Смолян, и инж. Александър Попов – зам.-директор на ДГС – Белица (ЮЗДП).

На всички отличени бяха връчени плакет на ИАГ с грамота и „Почетен знак“ на СЛБ и сертификат от инж. Валентин Чамбов и проф. Иван Палигоров.

Чл.-кор. проф. Иван Илиев прие приза за Лесотехнически университет – плакет на ИАГ, по случай 70-годишнината на учебното заведение.

С плакет на ИАГ и грамота за дългогодишна и образцова служба в системата на горите е удостоен (посмъртно) инж. Николай Николов – дългогодишен директор на РДГ – Велико Търново. Отличията бяха получени от сина му инж. Лъчезар Николов, който също е лесовъд.

В категорията „Служител по контрола и опазването на горските територии“ за 2022 г. Изпълнителната агенция по горите удостои Красимир Кайряков – главен специалист горски инспектор от РДГ – Берковица, Тодор Русев – главен специалист горски инспектор от РДГ – Стара Загора, инж. Десислава Христова – главен горски инспектор от РДГ – София. Отличията – плакети на ИАГ и грамоти, бяха връчени на наградените

от изпълнителния директор на ИАГ инж. Стоян Тошев.

По повод професионалния празник на лесовъдската колегия бяха получени поздравителни адреси от президента на Република България Румен Радев и от д-р инж. Меглена Плутчиева.

Със заключителните акорди на песента „Пътят“, изпълнена от 12-годишната Мария Илиева, символично бе изказано вдъхновяващо послание към служителите на зелената емблема: Колкото и много да са житейските изпитания, пътят е един – напред.

Празничната програма, представена с помощта на водещите – актьора Янко Лозанов и инж. Милена Илиева – експерт в ДПП „Българка“, завър-

ши с химна на лесовъдската колегия – вечната песен „Хубава си, моя горо“, в изпълнение на хора на МДТ „Константин Кисимов“.

Официалните гости се включиха в традиционното за първия ден от Седмицата на гората символично залесяване с фиданки кедр, туя, лъжекипарис, обикновена ела, смърч и черен бор в пространството до Театъра.

Градът домакин на празненството поднесе още подаръци на своите гости – те имаха възможността да присъстват на мюзикъла „Криво-разбраната цивилизация“, поставен от трупата на МДТ „Константин Кисимов“, и да наблюдават уникалния за Европа аудио-визуален спектакъл „Звук и светлина“ на хълма „Царе-

вец“, чиито стени бяха обагрени в зелена светлина – в чест на лесовъдския празник и труда на служителите в горите.

Многобройни бяха проявите в цялата страна, с които лесовъдската общност отбеляза Седмицата на гората. Те носят в себе си смисъла на полагания от лесовъдите и горските служители труд и отговорността на професията. Радват се на широка обществена подкрепа и в нея участват публични и неправителствени организации, научната област, училищата, младите хора и интелигенцията на България, приобщени към каузата за опазване и съхранение на уникалната природа на България и величествените ѝ гори.

Изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев връчи на инж. Здравчо Тодоров – директор на РДГ – Кюстендил, високото

Заслужено отличие за инж. Здравчо Тодоров

отличие – „Златна значка“ на Изпълнителната агенция по горите. Инж. Тодоров се награждава за продължителна работа в горския сектор, образцово изпълнение на служебните си задължения, висок професионализъм и във връзка с 60-годишнината му.

Инж. Здравчо Тодоров е роден на 11.03.1963 година. Завършва

ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“. Трудовият му път започва като старши лесничей в ДЛ – Невестино. Една година по-късно става експерт „Лов и риболов“ в РДГ – Кюстендил. От 2002 г. е зам.-началник на РУГ, а от 2011 г. – директор на РДГ – Кюстендил. На горската професия посвещава 30 години.

Почитта към предшествениците, посветили живота си на горското дело, е жива

Поклонението в памет на лесовъдите и горските служители, посветили живота си на горското дело, и на загиналите при изпълнение на служебния си дълг се състоя по традиция в навечерието на Седмицата на гората – 31 март.

Пред Мемориала на лесовъда в парковото пространство на Лесотехническия университет венци и цветя положиха инж. Валентин Чамбов – зам. министър на земеделието, инж.

Стоян Тошев – директор, и инж. Димитър Баталов – главен секретар, на Изпълнителната агенция по горите, Академичното ръководство на ЛТУ, начело с ректора чл.-кор. проф. Иван Илиев, преподаватели, служители на РДГ, ДГС, ДПП, ИГ – БАН, СЛБ, представители на браншови и неправителствени организации от горския сектор.

В словото си председателят на Съюза на лесовъдите в България проф.

Иван Палигоров припомни имената на съзидателите на Българската гора, радетелите за горското дело и мащабите на техните дела, които трябва да помним, радвайки се в днешно време на горите на родината ни. С едноминутно мълчание бе почетена паметта на горските служители, жертвали живота си, но изпълнили своя дълг за опазването на горското богатство, на загиналите по време на войните през второто десетилетие на миналия век.

Служители на ИАГ залесяваха край с. Пауново

Служители на Изпълнителната дирекция по горите и РДГ – София, залесяваха на 6 април край с. Пауново, на територията на ДГС – Ихтиман (ЮЗДП).

„Акцент в събитията по време на Седмицата на гората е залесяването – каза пред журналисти изпълнителният директор на ИАГ

инж. Стоян Тошев, – което се е превърнало в символ на празника, но обществото трябва да знае и за други много много важни дейности от професионалното ежедневие на лесовъдите. Крайната цел на лесовъдската работа е добре отгледана гора, която да изпълнява всичките си функции“.

В мероприятиято участва зам.-министърът на земеделието инж. Валентин Чамбов.

Върху голина бяха залесени 3 дка с фиданки от цер, като площта е част от терен от 60 дка, предвидени за нова гора по горскостопански план за землището на с. Пауново.

Участници в залесяването

Празничните дни в Лесотехническия университет

Верни на традицията, студенти и преподаватели от Лесотехническия университет отбелязаха Седмицата на гората с множество образователни беседи, дейности и игри. В зала „Акад. Мако Даков“ се състояха презентации и дискусии на различни актуални теми, сред които „Дървообработващата и мебелната индустрия в подкрепа на устойчивото развитие на българската гора“, „Създаването на нови гори като средство за смекчаване на климатичните промени“, „Cut to length – Зелената технология“.

Студентският клуб по опазване на природната среда се представи с презентацията „СКОПС – история, дейности и бъдещи предизвикателства“. Гл. ас. д-р Николай Ко-

джабашев се спря на темата „Възкръсването на бобъра в България“.

Преподаватели запознаха студентите с възможностите за финансиране на докторантски програми и проекти за учащите в научното направление „Горско стопанство“.

Инж. Александър Георгиев от „Прогрес Техник“ ООД – вносител

на дърводобивна техника с марката PONSSE, запозна присъстващите с възможността за безплатно обучение и тренировки на харвестър симулатор Ponsse, който се намира в една от залите на Университета.

Състоя се и ековикторина, в която срещу верни отговори студентите получаваха награди (сн. 1), както и играта „Екобинго“. Надпреварата

„Агрономически игри“ изискваше от участниците теоретични и практически знания, а като победител в нея се отличи Петьо Котов – студент в IV курс на специалност „Агрономство“, който получи наградите си от ректора на Университета чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев и декана на Агрономическия

факултет проф. Румен Томов.

В Аулата на учебното заведение се проведе Многобой по конструиране на мебели. Теоретичен тест в началото на състезанието редуцира броя на желаещите да участват до 8 състезатели, разпределени в четири отбора. В практическата част те трябваше да сглобят кухненски шкафове, които ще бъдат използвани за обзавеждане на общежитието на Университета. Най-добре със задачата се справиха Салих Карамолла и Радослав Живков (II курс, специалност „Компютърна техно-

логия в мебелната индустрия“).

В традиционното за Седмицата на гората състезание „Горски многобой“ се включиха седем участници от специалността „Горско стопанство“ (сн. 2). Те показаха своите умения в разпознаването на хербарии и експонати, спортен риболов, стрелба с въздушна пушка, подготовка на бензиномоторен

трион за работа, засаждане на фиданка и измерване на височина и кубатура на дървета. Първи в надпреварата се класира Михаил Янев (III курс), най-добър в теоретичната част и разпознаването беше Ферат Къпо (III курс), а победител в практическите дисциплини стана Стоил Марински (II курс).

Призьор в Лекоатлетическата щафета за Купата на ректора бе от-

борът на студентите от специалност „Ветеринарна медицина“ – Райа Станева и Кънчо Евтимов (III курс), Деян Разложки и Никола Полениев (I курс).

В края на студентските прояви в Аулата на Университета се състоя концерт, в който своя талант показа гайдариите Джамал Паликаров и Славчо Димитров и изпълнителите Станислава Гарчева (II курс специалност „Инженерен дизайн“) и Мира Тод – ученичка в XI клас на Немската езикова гимназия „Проф. Константин Гълъбов“ – София.

С празнични слова към присъстващите се обърнаха чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев и деканите на Факултетите „Горско стопанство“ – доц. д-р Мариус Димитров, и „Горска промишленост“ – проф. д-р инж. Живко Гочев.

Наградите за студентите, участвали във всички прояви на ЛТУ през Седмицата на гората – спортни игри и конкурси, бяха осигурени от Студентския съвет, подпомогнат от спонсори, сред които Андреас Штил ЕООД, „Прогрес Техник“ ООД, Агроланд – България АД и други.

На 7 април под егидата на кметовете на София – Йорданка Фандъкова, на софийския район „Нови Искър“ – Даниела Райчева, и на с. Негован – Валентин Павлов, край с. Негован се проведе залесяване на фиданки зимен дъб, в което се включиха преподаватели и студенти от Лесотехническия университет (сн. 3 и 4). Гората край селото е част от инициативата на Столична община „Новата гора на София“, с която се цели създаване на нови горски масиви в крайградските райони като част от мерките за подобряване на качеството на въздуха.

Северозападно държавно предприятие – Враца

СЗДП – Враца, отбеляза празничната Седмица, като проведе информационната кампания „Зелено бъдеще за всеки!“, която се реализира в рамките на проект „Подобряване на природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване на територията на Северозападно държавно предприятие“, изпълняван по ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ Проектът е финансиран от Европейския съюз и е на стойност 10 млн. лв., като

националното съфинансиране е близо 1.5 млн. лева. В него участват 13 горски и ловни стопанства, които ще осъществяват почвоподготовка, отглеждане на млади култури и залесяване на нови гори на обща площ 53 хектара. Информационната кампания има за цел да се популяризират дейностите на горските служители по залесяване и да се покажат грижите, които те полагат при отглеждането и опазването на горите. В продължение на цялата празнична Седмица през шатрите, разположени по главните улици на градовете Видин, Враца, Ловеч,

Монтана и Плевен, са преминали над 600 души. Гражданите бяха информирани за залесителните дейности на горските стопанства и какъв ще бъде ефектът от тях за хората. Служители на стопанствата анкетираха хората за това какво знаят за гората, професията на лесовъда и ползите от залесяването, предоставиха им материали за бъдещи кампании, организираха художествени ателиета и игри за деца и извършиха залесявания.

Горски педагози от ДГС – Троян, проведоха занимателни игри с ученици от СУ „Васил Левски“ в града.

Седмица на гората 2023 „Довери се на лесовъда“

Делян Ослеков – зам.-директор, инж. Красимир Петков и инж. Никол Стефанова посетиха децата от 44 СУ „Неофит Бозвели“ в София. Те запознаха учениците с дейностите на лесовъда, проведоха кратко обучение за разпознаване на различни семена, шишарки, както и на паднали рога от различни животни (сн. 1). Всяко дете получи подарък

В местността Гъбата, над новия лесопарк „Турлата“, те запознаха деца от VII клас с професията на лесовъда и им обясниха как се засажда дърво и какви грижи трябва да се полагат за него. Учениците научиха как функционира екосистемата и това, че всяко звено от нея е важно, за да бъде тя стабилна. Те усвоиха как се измерва дърво с диаметър и височина, използвайки професионални инструменти, и как се определя възрастта на дърво. След урока и практиката по залесяване служителите на ДГС – Троян, организираха пикник в новоизградения кът за отдых в лесопарка.

Лесовъдите от ДЛС „Витиня“ инж.

– фиданка от атласки кедър.

Служителите на ДГС – Годеч, проведоха залесителната кампания „Децата и гората – бъдещето на зелена България“ с участието на ученици от СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – Годеч (сн. 2). Лесовъдите запознаха децата с лесовъдската професия, обясниха им как се засажда дръвче и какви грижи се полагат за него, за да порасне и радва хората след години със своята красота и сянка. Учениците успяха да залесят 110 фиданки – 56 черен бор и 44 явор, и въпреки лошото време усмивките върху лицата им не изчезнаха нито за миг.

Лесовъдите в ДГС – Монтана, ор-

ганизираха конкурс за рисунка „Аз обичам гората“, в който се включиха повече от 120 деца от 8 училища на територията на общините Бойчиновци и Монтана. Директорът на стопанството инж. Александър Александров награди победители с грамоти, медали и предметни награди.

ДЛС „Русалка“ – Априлци, отбеляза Седмицата на гората с разнообразни дейности за малки и големи – игри с децата от ДГ „Априлче“, залесяване с храсти в двора на СУ „Васил Левски“ и посещение на учениците в разсадник, тричасов поход с беседа (сн. 3). Служителите на Стопанството извършиха почистване на отпадъци и отводняване на канавки и водостоци.

Североизточно гържавно предприятие – Шумен

Въпреки дъждовното време лесовъди от СИДП – Шумен, ДГС, РДГ, представители на СЛБ в града и ветерани от системата на горите залесиха с явор предварително подготвени площи в землището на с. Овчарово. Един от най-възрастните лесовъди в Шуменско Коста Колев се върна години назад и разказа как са създадени културите в с. Овчарово и припомни на младите си колеги част от славното минало на Горското стопанство. Пожела им да работят със сърце за гората и да дадат всичко от себе си за най-голямото богатство на България.

Благодарение на лесовъдите от ДЛС „Паламара“ – с. Венец, ученици

от VII клас на СУ „Никола Йонков Вапцаров“ в селото залесиха двора и лятната си класна стая. Въпреки студеното време децата и горските служители успяха да засадят всички фиданки, които бяха подарени на учениците от разсадника на ДГС – Шумен, в с. Салманово.

Представители на Общинската администрация в Генерал Тошево, Районното полицейско управление, РС ПБЗН и местната Гранична полиция се включиха в залесяване на служителите на ДГС в града по случай Седмицата на гората (сн. 1). Тази година с дръвчета ела и липа, осигурени от разсадника на Стопанството, бе залесен районът на Скития.

Десетки деца се включиха в обявените от ДГС – Цонево, конкурси за най-добра рисунка на тема „Красотата на българската гора“ и за есе „По горската пътека“. Директорът на стопанството инж. Николинка Чешмеджиева връчи на младите таланти от ОУ „Христо Ботев“ в селото грамоти и награди с пожелание да не спират да творят, да обичат и опазват българската гора. Децата изработиха сами и къщички за птици, забавляваха се с игри, от които получиха нови знания за горите и техните обитатели (сн. 2). След това мериха сили във викторина, за да проверят знанията си за природата.

Над 20 чувала с отпадъци и близо 30 автомобилни гуми събраха служители на ДПП „Шуменско плато“ и РДГ – Шумен, по Шуменското плато. Почистването на парка ще продължи, като предстои и ремонт

на някои заслони. Ще се вложат усилия в обновяването на огнища, подмяна на пейки и покриви.

Северноцентрално предприятие – Габрово

СЦДП – Габрово, което беше и официален домакин на откриването на Седмичата на гората в старопрестолната столица Велико Търново, отбелязва празника с поредица от дейности.

Горски служители от ДГС „Болярка“ – Велико Търново, положиха венец и цветя пред паметната плоча „135 години Регионална горска служба“ в с. Арбанаси, преклониха се пред паметта на лесовъдите от Великотърновския регион и залесиха в района фиданки люляк и декоративни храсти (сн. 1). Дръвчета от туя

бяха залесени пред паметника на инж. Алекси Дамянов в землището на с. Коевци, където служителите от РДГ – Велико Търново, отдадоха почит пред делото на бележития лесовъд.

Бяха организирани занимания с 30 ученици от IX и X клас на ПМГ „Васил Друмев“ – Велико Търново, които залесиха 5 фиданки от червен дъб в двора на училището (сн. 2). Горските педагози запознаха учениците с лесовъдската професия, с различните видове сечи и защо са необходими. Инициативата за представяне на лесовъдската професия продължи в парк „Марно поле“, където в забавните игри на горските педагози участваха над 200 деца от I до IV клас на ОУ „Димитър Благоев“. Те се запознаха с различните живо-

тински видове, населяващи гората, както и видовете дивеч. Научиха как да пазят природата от замърсяване и за ползите от разделното събиране на отпадъци. Денят се превърна в истински празник, а накрая всички деца получиха за подарък фиданки.

В ДГС – Габрово, лесовъди показиха на ученици от ОУ „Неофит Рилски“ млади борови дръвчета, засадени в местността „Градище“, на мястото на унищожените преди 10 г. от ветролом 300 дка гора. Зам.-директорът на стопанството инж. Николай Русев и неговите колеги демонстрираха нагледно как се извършва подготовка на терен и залесяване, като насърчиха децата също да се включат (сн. 3). Денят продължи с множество образователни игри и обучителни беседи.

ДГС – Плачковци, предостави на Община – Трявна, 35 дръвчета американски дъб и обикновен кестен за залесяване в региона, които ще бъдат залесени при подходящи метеорологични условия от служители на Общинската администрация. Съвместно с представители на Общинско предприятие „Чисто Дряново“ горските служители помогнаха на ученици от X клас, с профил „Природни науки“, на СУ „Максим Райкович“ – Дряново, да залесят фиданки в парковата част до училището и участваха в беседа за дейността на лесовъдите.

Служители на СЦДП – Габрово, ДЛС „Дунав“ и РДГ – Русе, проведоха занимания по метода на горската педагогика с ученици от IV клас

на русенското ОУ „Отец Паисий“. Над 100 ученици участваха в игрите, за които бе използвано специално оборудваното камионче на СЦДП – „Опознай гората“, което ще помогне на горските педагози да популяризират лесовъдската професия сред подрастващото поколение и да приобщат децата към проблемите по опазване на горите и техните обитатели (сн. 4).

Лесовъди от ДГС – Свищов, и горски педагози от СЦДП гостуваха на СУ „Димитър Благоев“ – Свищов, и организираха забавни, образователни и творчески игри и беседи за петокласниците в училището.

Служители от ДЛС „Волен – Ири Хисар“ посрещнаха общо 100 ученици от СОУ „Христо Ботев“ –

Седмица на гората 2023 „Довери се на лесовъда“

гр. Кубрат, и ПЧУ „Леонардо да Винчи“ – Русе, за които бяха организирани беседи за гората и нейни-

те обитатели и образователни игри посредством методите на горската педагогика. Децата преминаха обу-

чения за разпознаване на дървесни видове и техните шишарки, както и на елените и техните рога.

Югозападно държавно предприятие – Благоевград

Проявите, посветени на Седмицата на гората, на територията на ЮЗДП обединиха малки и големи – всички, заредени с енергия и добро настроение. Една от тях беше залесяването в землището на с. Коркина, община Бобов дол, където 26 ученици заедно с горски служители залесяваха с черен бор и зимен дъб. Децата получиха грамоти за участието си и медали от дърво, изработени от горските служители.

Мероприятията в района продължиха в Бобошево и Бобов дол, където деца в предучилищна възраст засаждаха семена от черен и бял бор в контейнери, а седмоласници от с. Самораново разшириха парка на училището, като залесиха нови фиданки. Десетки деца получиха уникални дървени медали за участието си в залесителни кампании на територията на ДГС – Дупница. В Благоевград пък се извиха опашки от желаещи да си вземат дръвче. За половин час бяха раздадени 500 фиданки от бяла бреза, червен дъб, туя източна, птиче грозде и люляк (сн. 1).

Горски служители от ДГС – Симитли, съвместно с представители на Общината в града и ученици залесяваха фиданки през празничните дни. ЮЗДП – Благоев-

град, предостави безвъзмездно чрез разсадниците си фиданки от бреза, обикновена ела, липа, шестил и каталпа за облагородяването на райони около училища и детски градини. Горски педагози от ЮЗДП и ДГС – Симитли, показаха на децата от СУ „Св. св. Кирил и Методий“ в града забавни игри, чрез които те научиха факти за природата и дейността на лесовъда.

През Седмицата на гората за жителите и гостите на София в Комплекс „Антична Сердика“, зона „Ларго“, бе открита изложбата „Чудесата на природата: от семе до гора“. Тя включва картини и илюстрации по съвместна разработка с Дружеството на анималисти, флористи и научни илюстратори с творби на Ана Сокерова, Анелия Пашова, Снежина Попова, Илия Бояров и Александър Вълков. Картините и богато илюстрираните информационни табла представят

интересни факти за растителния и животинския свят в районите, засегнати от природни нарушения (сн. 2). Изложбата се реализира като част от мероприятията в рамките на проект „Подпомагане на възстановяването, климатичната устойчивост и значимостта за биологичното разнообразие на приоритетни горски местообитания в „Натура 2000“ зони“ – LIFE Reforest, изпълняван от ЮЗДП – Благоевград, като водещ партньор, съвместно с WWF – България, който има за цел да подпомогне възстановяването на пет увредени горски местообитания в шест зони от мрежата „Натура 2000“, пострадали от природни нарушения.

В края на април изложбата ще бъде представена и в други градове на страната, в техникумите по горско стопанство, училища и Общини в териториалния обхват на Предприятието.

Югоизточно държавно предприятие – Сливен

Хора от всички възрастови групи, с желание да обогатят българската гора, се включиха в инициативите на ЮИДП – Сливен, през Седмицата на гората. Служителите на зелената емблема посрещнаха на терен – в държавна и общинска горска територия и градски паркове, представители на Областната и Общинската администрации и

РД „ПБЗН“, журналисти, ученици и много граждани с празнично настроение, дошли да залесят фиданки и облагородят междуместните пространства. Големи количества строителни и битови отпадъци бяха събрани от горски територии и извозени към регламентирани сметища. Горските експерти в териториалните поделения

на Предприятието дариха фиданки и реализира множество беседи, занимания и игри по горска педагогика с деца от училища и детски градини. От Държавните горски стопанства – Тича и Тунджа, насърчиха подрастващите да претворят в рисунки красотата на гората и нейните обитатели.

Служители от ДГС – Кипилово,

отбелязаха Седмицата на гората, като залесиха дръвчета в дворовете на ОУ „Димитър Камбуров“ – с. Стрелци, и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Кипилово. Облагородени бяха и пространствата около детските градини в двете села. С помощта на децата лесовъдите залесиха фиданки от обикновена ела, бреза и липа (сн. 1). Горските служители им подариха дръвчета, които да отнесат у дома и засадят в дворовете си. По повод празника на лесовъда бяха монтирани указателни надписи на местности, които често са посещавани от туристи. Експертите от ДГС – Кипилово, поставиха и информационни табели на вековни дървета, защитени местности и природни забележителности в обхвата на стопанството.

В занимания и игри под надслов „Довери се на лесовъда“, организирани съвместно от ДГС – Ново Паничарево, ДПП „Странджа“ и ОУ „П. К. Яворов“ – с. Крушевец, горски педагози запознаха деца от различна

възраст с видовата флора и фауна, характерна за Странджа планина, различните по тип отпадъци и тяхното трудно и продължително разграждане в природата, както и за вредата от горските пожари. Показаха им как правилно се залесяват дръвчета и какво е нужно за тяхното успешно отглеждане. На детска площадка в с. Крушевец децата засадиха дръвчета чинар и липа.

Седмицата на гората в Казанлък беше отбелязана със залесителна акция, организирана от служители на Държавното горско стопанство и Общината в града. Кметове на населени места и доброволци залесиха в градския парк декоративни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове, като всяко засадено дръвче бе кръстено с името на населено място в общината. Участниците в инициативата посетиха единствения по рода си в страната ни Музей на залесителното дело в гр. Шипка и разгледаха експозицията му. Поднесени бяха цветя на паметниците на именитите лесовъди

Феликс Вожли и Петър Манджуков в двора на музея (сн. 2). Изнесена бе беседа за огромния им принос в залесителното дело в България и за възстановяване на ерозиралите горски територии в Стара планина и Средна гора.

Горските служители от ДГС – Елхово, организираха „Ден в обувките на лесовъда“ с ученици от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“. Над 20 деца от VII клас имаха възможността да се докоснат до работата на горските експерти отблизо. Учениците залесиха в двора на училището фиданки хималайски кедър и туя. В землището на с. Бояново лесовъдите и малчуганите извършиха попълване на култура с 240 контейнерни фиданки от черен бор (сн. 3). В края на деня децата посетиха обект, в който видяха успешно създадена 4-годишна култура от атласки кедър и разбраха колко усилия полагат лесовъдите ежедневно за развитието, отглеждането и съхраняването на горите.

Южноцентрално държавно предприятие – Смолян

По повод Седмицата на гората служители на ДЛС „Извора“ – Девин, проведоха мероприятия с деца от ДГ „Здравец“ и третокласници от СУ „Христо Ботев“ в града. Пред

малчуганите бе представена същността на лесовъдската професия и грижите, които експертите полагат за гората. Учениците се запознаха с основните дървесни ви-

дове, срещайки се на територията на стопанството, като сами с голям ентузиазъм засадиха фиданки. Децата имаха възможност на живо да наблюдават дивеча в БИСД „Дори-

Седмица на гората 2023 „Довери се на лесовъда“

ше”, а накрая на деня всички от тях получиха подаръци.

ЮЦДП – Смолян, и ДГС – Смолян, раздадоха на жителите на Смолян и Рудозем 2000 фиданки птиче грозде и 500 фиданки смърч, като част от инициативите по повод Седмицата на гората. Фиданките са осигурени от двата разсадника на ДГС – Смолян.

В съвместна инициатива на ЮЦДП – Смолян, и ДГС „Акад. Николай Хайтов“ – с. Хвойна, ученици от I до IV клас от СУ „Отец Паисий“ – Смолян, посетиха сушилнята за шишарки в Чепеларе. Те се запознаха с начина, по който се извличат семенцата от шишарките, тяхното обработване и съхранението на репродуктивните материали от горските иглолистни видове, предназначени за успешното произвеждане на висококачествен и жизнеспособен посадъчен материал.

В сградата на ДГС – Широка лъка, служители на Стопанството проведоха празнична беседа с деца от ОУ „Никола Вапцаров“ – с. Широка лъка, на тема „Влиянието на фазите на луната върху обитателите на екосистемите“. В практическата ѝ

част учениците от I до IV клас рисуваха горски обитатели, а тези от V до VII клас изработваха оригами на диви животни (сн. 1). Всички деца получиха сертификати „Пръв помощник на лесовъда“. Учениците изненадаха служителите на стопанството с изпълнение на песента „Хубава си, моя горо!“ и с изработени от тях подаръци по случай професионалния празник на горския служител.

Отличените участници в конкурса за рисунка на ЮЦДП – Смолян, „Красотата на българската гора“, обявен по повод честването на Седмицата на гората, бяха наградени тържествено в сградата на държавното предприятие. В него се включиха ученици от областите Смолян, Кърджали, Пазарджик и Пловдив, като изпратиха 330 рисунки. Директорът на ЮЦДП – Смолян, инж. Здравко Бакалов поздрави учениците за активното участие и проявеното творчество в представянето на красотата на природата, гората и нейните обитатели. Заедно с инж. Асен Карабов връчиха наградите на отличените на призовите места ученици. Децата с присъдени по-

ощрителни награди ги получиха от Нина Чолакова – член на Управителния съвет на ЮЦДП – Смолян. За всички деца, участвали в конкурса за рисунка, Предприятието осигури индивидуална награда и грамота за участие (сн. 2).

Ученици от 12 клас на Иновативно СУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Велинград, и служители от ДГС – Алабак, реализираха съвместна акция по залесяване. Засадени бяха 100 фиданки черен бор, с което завършващите средно образование ученици оставят за идните поколения „Гора на випуск 2023“ (сн. 3).

ДГС – Доспат, отбеляза Седмицата на гората с организирането на конкурс за детска рисунка с участието на децата от ОУ „Васил Левски“ – с. Змеица, и ДГ „Слънце“ – Доспат. Лесовъдите проведоха беседа с децата за гората, дървесните видове, нейните функции и лесовъдката дейност. Служителите залесиха фиданки в двора на стопанството и в местността Калаиковско. Реализирани бяха и акции по почистване в с. Барутин с деца от СУ „Димитър Благоев“ – Доспат.

Държавни горски стопанства от ЮЗДП – Благоевград, отбелязаха 110-годишнините си

Държавно горско стопанство – Разлог

Едно от най-старите горски стопанства по поречието на р. Места е Разложкото. Началото е поставено непосредствено след освобождението на региона през 1913 г., когато въз основа на Закона за горите от 1904 г. се създава лесничейство в Мехомия (от 1925 г. – Разлог) и са назначени първите горски стражари. Първият административен лесничей е лесовъдът Никола Стоянов. Главната задача пред горската администрация е да охранява горите на Пирин, Рила и Родопите, гравитиращи по горното течение на Места и заобикалящите Разложката котловина, най-високата – 900 м н.в., в Южна България.

Гордост за Разлог е, че тук започват и първите залесявания в Пиринския край. Родоначалникът на това дело е Симеон Петеларов (1880 – 1916 г.), родом от с. Куклен, Пловдивско, завършил лесо-

въдство в Германия. През 1915 г. той започва залесяването на най-грозния опороен хребет Голак с фиданки от бял и черен бор. Спечелил уважението на населението на града, той е непримирим към нарушенията в горите, за което заплаща с младия си живот – убит е в м. Тръстеника. През 1986 г. ДЛ – Разлог, издига паметна плоча в чест на лесовъда, която днес може да се види сред зелената гора, създадена от него.

Делото на Симеон Петеларов е продължено, неприветливите опороени земи край града постепенно се залесяват, като тази дейност се активира със създадената през 1935 г. в града Секция по укрепяване на пороищата и залесяване с първи на-

чалник известният лесовъд Петър Манджуков. Секцията съществува 16 години и заедно с административното и общинското лесничейство овладява 15 най-ерозирани обекти.

През 1951 г. след закриването на Секцията в Разлог се открива Окръжно управление на горите, съществувало до 1952 г., създава се Държавното горско стопанство, което се занимава само със залесяване, и Горскопромишленото сто-

панство, дейността на което е дърводобив. През 1960 г. стопанствата се обединяват и до 1975 г. на територията на Горското стопанство в Разлог се извършват най-големите залесявания – общо над 130 000 дка нови гори.

Днешните стопани на гората –

Държавното горско стопанство – Разлог, се гордеят със своята история и родоначалника на залесяванията в този край Симеон Петеларов. В деня на своята годишнина те се срещнаха с ученици от София, за да им разкажат за живота и делото на лесовъда. Бяха

поднесени цветя на паметника му. Горски служители на ДГС – Разлог, посетиха и „Зелената класна стая“ в ОУ „Никола Парапунов“ в града и получиха красиви рисунки от децата, които също не останаха без подаръци – тематични за празника тениски и чаши.

Държавно ловно стопанство „Дикчан“ – с. Сатовча

Сатовчанското лесничейство се създава, наред с други горски администрации в новоосвободените земи на Югозападна България, през 1913 година. Първият лесничей, назначен за управлението, охраната и другите горскостопански дейности, е Иван Апостолов, а численият състав на лесничейството наброява 17 души. В немалко реорганизации на тази горска администрация през годините се стига до 1950-та, когато се осъществява сливане на Дикчанското държавно горско стопанство и Сатовчанското общинско лесничейство, 50-те – разделяне на Горпром и Горско стопанство, 1960-та – отново обединение. През 1968 г. с обособяване на едродивечовото и дребнодивечовото стопанство, развъдник

и пет ловни полета се оформя Представително ловно стопанство „Дикчан“, което от 1986 г. започва да посреща чуждестранни ловци. С ДЛС „Дикчан“ е свързан трайно

животът на населението на района – известни са бригадите в лесокултурната дейност от с. Кочан и дърводобивниците от с. Плетена, както и имената на дългогодишни директори, допринесли за просперитета на Стопанството. И днес то е сред известните ловни дестинации, където гората се опазва много стриктно.

Горски служители и доброволци пенсионери отбелязаха 110 г. от създаването на ДЛС „Дикчан“ със залесяване, в което се включиха и служителите на ДЛС „Витошко – Студена“ (снимката). В последните седмици са създадени 150 дка нови гори и залесяването продължава.

Държавно горско стопанство – Петрич

Територията на ДГС – Петрич, заема най-югозападната част на България и е почти изцяло разположена по северните склонове на планината Беласица. Стопанството е създадено през 1913 г. с царски указ и последвала го заповед на министъра на земеделието и държавните имоти. През 1917 – 1937 г. горите в този район стопанисва и охранява Санданското административно лесничейство, а една година по-късно Петрич е определен за център на самостоятелно регионално лесничейство. След национализация на горите през 1947 г. се образува Горско стопанство – Петрич. С цел залесяване се създават горски разсадници. В специализирания разсадник „Иваник“ се отглежда посадъчен материал за горскоплодни дървесни видове и се извършва и експериментална научна дейност по внедряване на нови кестенови сортове, устойчиви на заболявания. Дълъг е списъкът на горските служители, работни-

ци и ръководители, които посвещават труда си на ДГС – Петрич, превръщайки този южен край в зелена райска градина.

За да отбележат Седмичата на гората и годишнината, служителите на ДГС – Петрич, и ДПП „Беласица“ заедно с ученици от VIII до IX клас на ПГИТ „Асен Златаров“ в града

залесиха в м. Тинкина ливада 110 кестенови дръвчета. В специален открит урок лесовъдите разказаха на учащите се за опазването на горите.

На територията на ДГС – Петрич, ще бъдат залесени 30 дка сухоустойчиви дървесни видове по проект CLIMAFORCEELIFE.

Регионални чествания

РДГ – Бургас

Директорът на РДГ – Бургас, инж. Мариян Костадинов връчи награди на участниците в конкурса за детско творчество „Моят разказ за гората“.

РДГ – Варна

Горски служители от Дирекцията посетиха Детските градини „Моряче“ и „Лястовичка“, за да разкажат на децата за дърветата, горските обитатели и работата на лесовъда. В края на уроците лесовъдите, учителите и децата заедно със специалистите от ДГС – Варна, засадиха по няколко фиданки.

Фиданки от бреза бяха залесени и в съвместната акция на РДГ – Варна и ДПП „Златни пясъци“ в парковото пространство край Посетителско-информационния център.

РДГ – Ловеч

Горски експерти от Регионалната дирекция и Лесозащитната станция – София, отбелязаха своя професионален празник, като гостуваха на учениците от II клас на НУ „Васил Левски“ в Ловеч. Със занимателна игра децата разсъждаваха кои човешки дейности и природни явления са полезни за гората и кои – не. Узнаха защо трябва да се доверяват

на преценката на лесовъда за необходимите дейности в гората. След това учениците изработиха рамка, покрита с горски листа, с която да се снимат за спомен от интересната среща с лесовъди. В края на празника всички заедно грижливо засадиха смърчово дърво в двора на училището.

РДГ – Смолян

Работещите в Регионалната дирекция ремонтираха и облагородиха чешмата, изградена в памет на видния родопски лесовъд инж. Тодор Чернев (1992 – 1991 г.).

РДГ – Кюстендил

Близко 50 ученици от основни училища на града и служители на горските структури в Кюстендил – РДГ, ДГС и ДЛС „Осогово“, залесяваха с фиданки от черен бор в землището на с. Ломница. Инж. Димитър Здравков, зам.-директор на Регионалната дирекция запозна учениците с метода на залесяване, разказа за необходимата грижа за фиданките (сн. 1).

Сред красивата природа учениците с желание участваха не само в залесяване, но в разнообразните игри и занимания, представени им

от лесовъдите и горските педагози.

В края на деня получиха подаръци и лакомства като спомен от забавния горски следобед. Малчуганите обещаха, че няма да замърсяват

природата и ще пазят гората от пожари.

Експерти от РДГ съвместно с ученици от ОУ „Св. Иван Рилски“ в Перник с 38 засадени фиданки – според броя на паралелките, поставиха началото на „Училищна гора“, посветена на 120-годишнина на училището (сн. 2).

РДГ – Пловдив

Горски педагози към Регионалната дирекция проведоха занимателни беседи с ученици от I клас на СУ „Св. Софроний Врачански“ в града. Децата научиха нови неща за лесовъдската професия, за живота на горските обитатели, за пътя на семенцето от гората до горския разсадник и с желание се включваха в разнообразните игри.

Накрая всички заедно – лесовъди, деца и преподаватели, засадиха в училищния двор дръвче от кедър, за да помнят дълго горския празник. Имаше и подаръци за всички малчугани под формата на образователни материали и фиданки черен бор, които да засадят и отгледат.

50 деца от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – София, посетиха Националния археологически музей

Учениците участваха в инициативата на ДПП „Витоша“ и Националния археологически музей „Горските божества през вековете“, посветена на Седмицата на гората.

Лекторите от Музея запознаха третокласниците с духовната култура на племената и народите, населявали днешните български земи. Децата успяха да видят интересни находки от археологически обекти, доказващи, че по нашите земи е имало развити цивилизации, чиито богове са свързани с различни природни явления и стихии. Хората почитали като богове слънцето, планините, реките и гората. Често ги изобразявали като съчетание от части от хора, животни и птици. С образите им украсявали различни предмети, стените в храмовете, дрехи, оръжия и накити.

ГСС – София

Експерти от ГСС – София, гостуваха на деца от групата „Мечо Пух“ на ДГ Слънце – гр. Левски. С тяхна помощ малчуганите залесиха първите си фиданки, отгледани от тях. През м.г. лесовъдите от Станцията и децата

засяха заедно в контейнери дъбови жълъди. Поникналите от тях фиданки бяха засадени в двора на Детската градина. С много интерес бе посрещнат разказът на лесовъдите за гората, а празникът завърши с много игри.

ДПП „Българка“

В навечерието на Седмицата на гората комисия от 8 души определи победителите в конкурса „Посланик на гората“, обявен от Дирекцията на парка. В раздел „Изобразително изкуство“ са постъпили 66, а в „Литература“ – 13 творби. При голям интерес цялата изложба, открита от областния управител на Габрово

Кристина Сидорова, бе представена в сградата на Областната управа.

ДПП „Шуменско плато“

Инициативите по повод Седмицата на гората в Шумен и региона започнаха още през март с урок, свързан с мотото ѝ „Довери се на лесовъда“. За урока беше отпечатан специален плакат-игра за всяко участващо дете. Тематичното занимание се проведе с всички класове в начална степен на СУ „Проф. Никола Маринов“ – Търговище, в СУ „Йордан Йовков“ – гр. Тервел, и в СУ „Сава Доброплодни“ – Шумен. Машабната кампания водеха горски педагози от СИДП – Шумен, ДГС в Търговище и Провадия и Шуменския университет „Еп. Консентин Преславски“.

През заниманията по темата „Довери се на лесовъда“ преминаха още децата от СУ „Панайот Волов“ и ОУ „Димитър Благоев“, а пред ученици от Духовното училище „Нюваб“ и малчуганите от ДГ „Пчелица“ беше представен Природният парк.

По време на празничната Седмица в ДПП „Шуменско плато“ започна приемът на творби в Националния конкурс „Природата – моето вдъхновение“, като тази надпревара за ученици се организира от 1995 г. и в нея участват стотици творби. Резултатите от конкурса ще бъдат обявени през май.

ДПП „Витоша“

Експертите от Дирекцията съвместно със служителите на ДГС – София, извършиха попълване

на култура на територията на ПП „Витоша“. На 2 дка бяха залесени над 300 фиданки от смърч.

Конкурс за детско творчество РДГ – Кюстендил

Инж. Здравчо Тодоров – директор, награди отличените участници в традиционния конкурс за детска рисунка, които бяха поканени в сградата на Регионалната дирекция (снимката).

За конкурса „Обичам гората и нейните обитатели“ в РДГ постъпиха над 160 творби. Младите художници бяха разделени в три възрастови групи, преобладаваха таланти от първи и пети клас. От ръководството на Дирекцията бе решено да се удвоят наградите във всяка възрастова група. Отличените млади таланти получиха грамота, пособия да рисуват и рекламни материали.

ДПП „Рилски манастир“

По време на Седмицата на гората Дирекцията на Парка обяви отличените творби и техните автори, които взеха участие в конкурса за детско творчество, посветен на гората. Наградените участници са разпределени в 10 категории – по една за всеки клас от I до IX, и категории „Художествени школи“ и „Приложно изкуство“. Творбите на отличените млади таланти бяха публикувани на Фейсбук страницата на Парка, а получаването на наградите стана поэтапно.

Защо е важно да се грижим за създадените от нас горски култури

Инж. Мария ЧАМБОВА – главен експерт в отдел „Стопанисване на горите“ – ИАГ

През последните 10 години в България всяка година се залесяват между 17 000 – 20 000 дка горски култури, като 1/3 от тях са интензивни тополови и почти толкова – за възстановяване на горите след природни нарушения, пожари и повреди от болести и вредители.

Както селскостопанските култури, така и горските насаждения са изложени на негативни природни явления – продължителни периоди с екстремно ниски или високи температури, слани, градушки, наводнения и други. В резултат от лошите метеорологични условия – падналите градушки през пролетта на миналата година, дълги периоди без дъжд и високи летни температури, спадане на подпочвените води, повреди от насекоми вредители и дивеч и др., през 2022 г. са бракувани 2400 декара.

Най-голямо влияние върху жизненото състояние на нашите гори и особено на младите култури обаче оказват високите температури по време на вегетацията и продължителните периоди без валежи. Топлината и липсата на влага са

лимитиращи фактори, пряко влияещи върху успеваемостта на създаваните горски култури, които, за разлика от естествено възобновяващите се млади насаждения, нямат закрилата на майчиния дървостой.

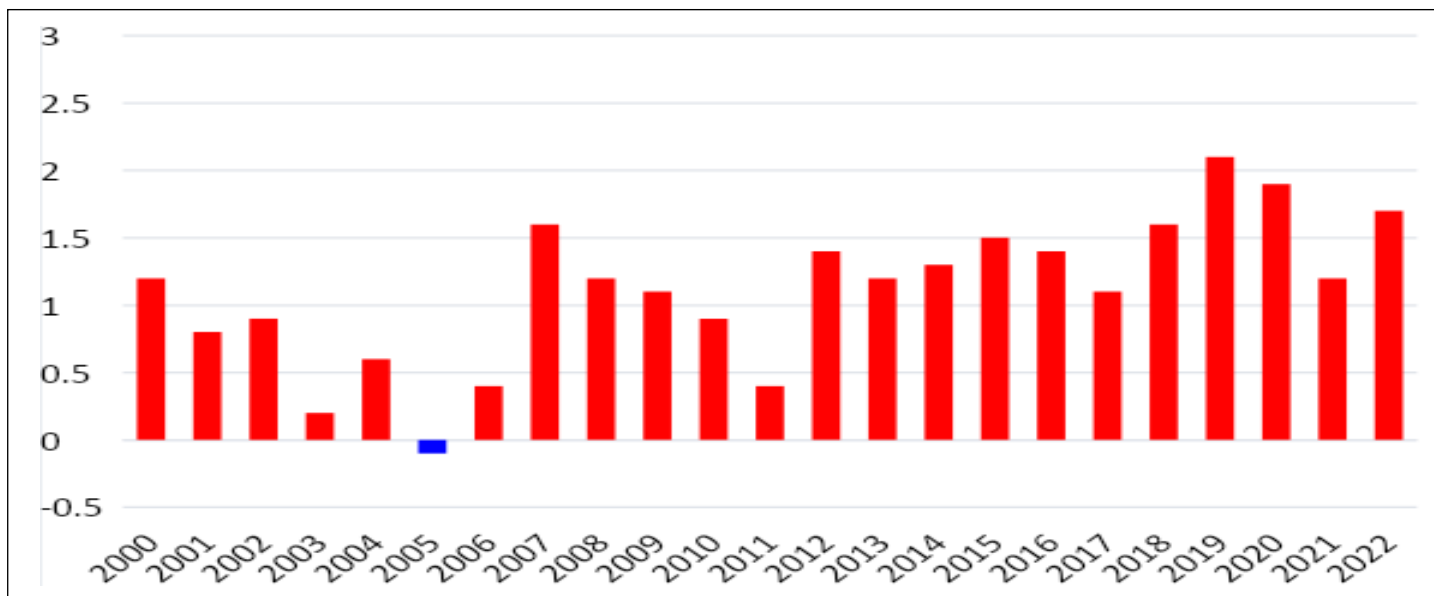
За нашата страна изминалата 2022 г. е поредната със средни температури над нормата. Според данни от някои станции на НИМХ, както и от стандартно разположени автоматични станции, 2022 г. е била с най-голяма положителна аномалия в северните части на Северна България, докато над крайните южни райони отклонението от нормата е по-малко, но отново в положителна посока. Най-близо до нормите са били средните температури в средните и високите части на планините.

От началото на новия век всички години са с положителна аномалия спрямо средните температури за периода 1961 – 1990 г. (фиг. 1). Само през 2005 г. е отчетена незначителна отрицателна аномалия. Най-топлата година у нас до момента е била 2019, следвана от 2020. Трендът на повишение на

средните температури в страната от началото на века е с около 0.5 °C на десетилетие (<https://www.climateka.bg/2022-bulletin>).

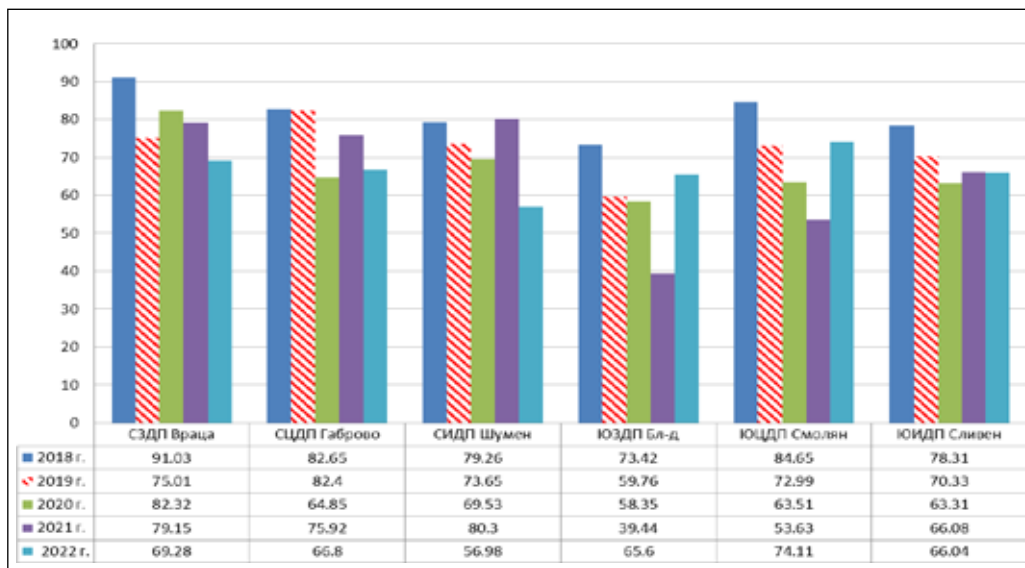
Какво е състоянието на създадените у нас горски култури?

За периода 2001 – 2022 г. процентът на прихващане на едногодишните култури варира около 75 %, като най-нисък – 63.4 %, е отчетен през 2021 г., а най-висок – 83.8 %, през 2005 – годината с най-благоприятен топлинен режим (фиг. 3). Последните години не бяха благоприятни за създаваните горски култури. Характеризираха се с хладна и влажна пролет, с количества на валежите над и около месечната норма, което осигуряваше добра почвена влагозапасеност преди старта на активна вегетация на горските култури, но тя бе последвана от силно и продължително засушаване през летните и есенни месеци – с ниско количество на валежите. Преобладаващото горещо и сухо време през лятото създава предпоставка за възникване

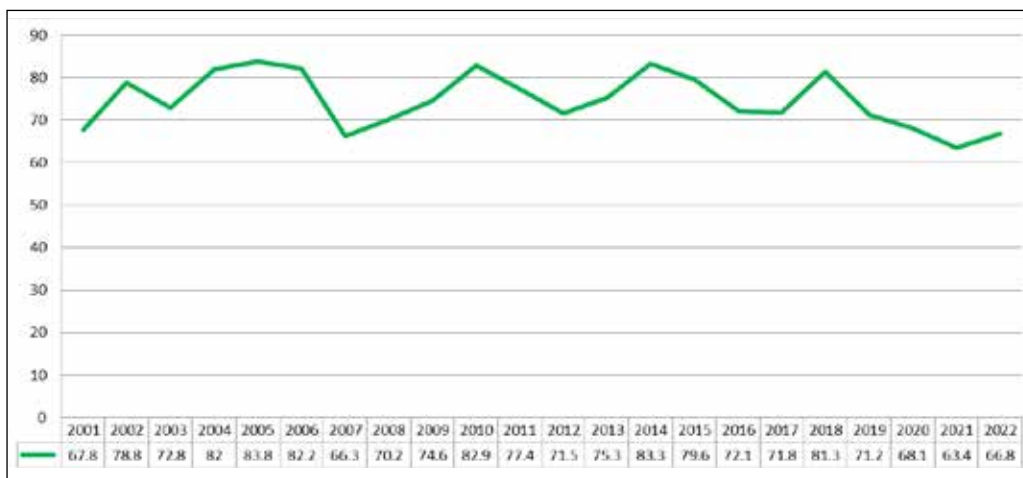

Фиг. 1. Отклонение на средната температура на въздуха в България по години спрямо нормата за 1961 – 1990 г.

Източник: www.stringmeteo.com, НИМХ

Фиг. 2. Достигнат процент на прихващане на 1-годишни култури за 2018 – 2022 г. по държавни горски предприятия

Фиг. 3. Среден процент на прихващане на създадените горски култури за 2001 – 2022 г.

и задълбочаване на почвеното засушаване в много райони на страната. През 2021 г. от края на юни до второто десетдневие на август са регистрирани продължителни горещи периоди – до 15 – 20 последователни дни в Северна България и 24 – 30 последователни дни в Южна България с максимални температури $\geq 32^\circ\text{C}$. В изменението на запасите от подземни води за 2021 г. е установена слабо изразена тенденция на понижаване. В сравнение с нормите през 2021 г. са понижени предимно средногодишните водни нива в терасите на реките Дунав и Марица, както и в Кюстендилска, Карловска и Казанлъшка котловини. (Годишен хидрометеорологичен бюлетин за 2021 г. НИМХ, <https://bulletins.cfd>.

meteo.bg/). В тези условия вегетацията на младите дървета протича в продължителен воден дефицит и топлинен стрес.

В северните държавни горски предприятия постигнатите резултати през 2022 г. са по-ниски спрямо отчетените резултати в предходната година (фиг. 2), което кореспондира с факта, че именно през 2022 г. в северните части на страната отчетените температури са били с най-голяма положителна аномалия, докато в южните предприятия процентът на прихващане е по-висок спрямо предходните две години.

Ниските средни проценти на прихващане – с преобладаване под 80 %, показват колко уязвими и чувствителни на неблагоприят-

ните условия са младите култури. При извършване на анализ на резултатите от проведените инвентаризации на създадените горски култури като основни причини за това са посочени слаба влагозапасеност на почвите, вследствие на продължителните летни засушавания, маловодие в реките и ниско ниво на подпочвените води, повреди от болести и вредители. Част от създадените тополови култури по поречието на реките Стряма, Струма и Места периодично понасят повреди от наводнения. От природните рискове като цяло в света наводненията са едни от най-широко разпространените. Те са естествен феномен, причинен от характерната променливост на природата, и за тях се смята, че са с цикличен характер. В България освен естествените природни фактори, сред основните причини, създаващи предпоставки за предизвикване на наводнения, са: непочистените дърета, корекциите на речните корита и несъгласуваното изграждане на мостове, които не предразполагат реките към разливане извън населените места.

Какво можем да направим, за да повишим успеваемостта на създаваните от нас култури?

Първите 12 до 36 месеца след засаждането са критично време за младите фиданки, тъй като в този период те се адаптират към новите условия на мястото и развиват кореновата си система. През този период наличието на вода е определящ фактор. Растеж в условията на почвено и атмосферно засушаване може да повлияе на дърветата по няколко начина. Първоначално дърветата имат естествени реакции, които им помагат да се справят с тези условия. Това са увеличаване на развитието на корените с цел поемане на повече вода, забавяне на транспирацията

и намаляване на загубата на вода от листата през най-горещите периоди. Ранните признаци включват увяхване на листата/иглиците, като в този начален етап дърветата обикновено могат успешно да се възстановят. При продължителни периоди на засушавания реакциите на дърветата към метеорологичните условия могат да станат пагубни за способността им да фотосинтезират, растежът им може да се ограничи, да възникнат трайни увреждания на проводящите тъкани и загуба на големи части от короната или корените, водещи до тяхното пълно изсъхване.

Грижете в този ранен етап от развитието на фиданките и горските култури като цяло са насочени към създаване на оптимални условия за растеж и са от съществено значение за тяхното оцеляване, като по този начин се повишава и тяхната устойчивост на болести и вредители.

Съгласно разпоредбите на Наредба № 2 от 07.02.2013 г. за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране, новосъздадените култури се отглеждат до тригодишна възраст. Културите, създадени над 1600 м надморска височина и на трудни терени – рекултивации, на нарушени терени, нелесопригодни и промишлено замърсени земи; специални култури – семе-производствени градини, опитни и географски култури, дендрариуми и култури в защитени територии и зони; новосъздадени горски култури, в които е извършено попълване през втората и третата година върху над 20 % от общата залесена площ, се отглеждат до петгодишна възраст, а интензивните култури – докато е необходимо.

От изключителна важност е своевременното извършване на трикратно отглеждане през първите две години. В ранните етапи на развитие на фиданките кореновата им система е в пряка конкуренция с другата растителност за вода. Премахването на всякаква тревна и храстова растителност непосредствено около фиданките както

преди засаждането, така и по време на вегетационния период помага на фиданките да се снабдяват с необходимите им количества вода в условията на по-малка конкуренция. Окопаването на почвата около дърветата също така подобрява структурата на почвата, нейната аерираност и влагозадържаща способност, а това увеличава възможностите на кореновата система да се развива в търсене на вода. Мулчирането също може да бъде полезно както за ограничаване на плевелна, тревна, храстова и друга конкурентна растителност, така и за поддържане на влажността на почвата непосредствено около растението. Това е особено важно, когато културите се създават върху голини.

Инвентаризацията на създадените горски култури е задължителна – провежда се за установяване на тяхното състояние и на процента на прихващане на фиданките. Въз основа на получените резултати се определя необходимостта от попълване, презалесяване или отглеждане. Важно е още в края на вегетационния период да се получи точна оценка на загубите, за да се планира производството на необходимия посадъчен материал за попълване. При наличие на необходимите количества фиданки е добре да се пристъпи към попълване на културите възможно най-бързо. Засаждане още през същата есен ще позволи на фиданките да реагират по-добре на новите условия на месторастенето. Развитието на корените може да продължи през зимата – особено ако е мека, и това да осигури добър старт на фиданките през пролетта, когато влагозапасеността на почвата все още е много добра. Използването на качествен посадъчен материал с добро съотношение между надземната и кореновата част също е от съществено значение за оцеляването. При сухи месторастения се препоръчва фиданките задължително да са с добре развита

Фиг. 4. Системи за напояване:
а) директно дълбоко напояване
б) порести стени
в) фитил за напояване

коренова система. При транспортирането, съхранението и засаждането е нужно стриктно да се спазват изискванията, предпазващи фиданките от открита коренова система от просушаване или измръзване. В някои случаи дори кратки периоди, в които фиданките са оставени открити по време на засаждането, могат да бъдат фатални за тях.

Промяната в климатичните условия, свързана с продължителни засушавания през последните години, налага да се търсят възможности за поливане на новосъздадените култури.

Добра практика в някои европейски държави е използването на източници на непитейна вода, както и събиране на дъждовна вода в открити контейнери или цистерни, разположени в близост до горските култури. За намаляване на повърхностното оттичане на водата и директно улавяне на дъждовна вода могат да се използват различни системи за напояване (заровени съдове или тръби, забити вертикално в почвата), като по този начин водата достига директно до корените на дърветата (фиг. 4).

В тези случаи малък резервоар доставя вода бавно и по различни начини без необходимост от хидростатично налягане.

Капково напояване на топови резници, разсадник „Вардим“ в ДГС – Свищов

При интензивните топови култури е рентабилно да се изграждат системи за капково напояване (сн. 1). Всъщност напояването се счита за решаваща практика за топови насаждения в много региони с ограничени водни ресурси като Испания. В идеалния случай напояването трябва да става през нощта, когато изпарението е по-слабо, а за да бъде успешно, трябва да се прилага последователно и за продължително време.

Като добър пример у нас може да се посочи първата създадена иглолистна култура с подземна инсталация за напояване (сн. 2).

По идея на инж. Петър Тодоров – директор на ДГС – Панагюрище, е поставено началото на иновативен метод за подобряване на почвените условия с внасяне на хумусен материал и изграждане на подземно капково напояване. През тази пролет върху предварително подготвения терен са залесени фиданки от черен бор. В момента културата е оградена и се очаква в следващите няколко години да се направи оценка и финансов анализ на ползите, трудностите и терените, при които е най-подходящо да се прилага този метод.

За намаляване на процента на културите, бракувани вследствие на нанесени повреди от пашуване на домашни животни и дивеч, част от тях могат да се оградят (сн. 3)

Подземно капково напояване на култура от черен бор в ДГС – Панагюрище

Оградена култура в ДЛС „Дунав“ – Русе

или да се използват репеленти. По данни от Отчет 1 ГС за периода 2011 – 2022 г. за ограждане в държавните горски територии са били изразходвани малко над 1 млн. лв. за изграждането на над 354 000 л. м огради.

От съществено значение при създаването или възстановяването на гори е правилното оценяване на потенциала за промяна на местните условия през целия живот на насажденията, които се създават. Създаването на насаждения, имитиращи естествените гори, е от съществено значение за тяхната стабилност и устойчивост.

Необходимо е да се полагат усилия за разнообразяване и подобряване на видовия състав на създаваните култури чрез смесване на основни за съответното месторастение дървесни видове, включително и чрез участие на по-сухоустойчиви видове. С по-голямо разнообразие от дървесни видове горите ще бъдат по-устойчиви на суши, вредители и болести, отколкото тези, съставени от един вид. Разнообразието идва в много форми – гаранцията, че горите, залесени днес, ще са устойчиви в бъдеще отчасти зависи от мъдрия избор на нас – лесовъдите.

Изложба на ловни трофеи в ДЛС „Русалка“

Трофеи от сърна и дива свиня,
добити на територията на ЛРД –
Видима

Трофейна изложба по случай Седмицата на гората организира ДЛС „Русалка“ – Априлци, в Ловна база „Маринска“. Събитието бе съвместна инициатива със СЛРД – Троян, и ловните дружини на Априлци, кварталите на града Зла река, Видима, Острец, както и на с. Велчево.

Мероприятието бе открито от директора на Държавното ловно стопанство „Русалка“ инж. Добромир Нейков (сн. 1). В събитието взеха участие инж. Веселин Нинов – директор, и инж. Стоян Джевелеков – експерт „Ловна дейност“ в Северозападното държавно предприятие, инж. Иван Славчев – областен управител на Ловешка област, инж. Тихомир Кукински – кмет на община Априлци, инж. Юлиан Русев – началник-отдел „Ловно стопанство“ на ИАГ, служители на РДГ– Ловеч, инж. Иван Недков – директор на СИДП – Габрово, директори на Държавните горски стопанства – Черни Осъм и Троян, и на ДЛС „Росица“, местни ловци.

Експозицията представя над 200 трофея от благороден елен, сърна, дива свиня и хищници.

Николина ЦОЛОВА
Снимки Цветомир ЦОЛОВ

Трофеи от благороден елен от местната популация

Трофеи от сърна, дива свиня и хищник, добити на територията на ЛРД – Зла река

LVS 520

STAGE V
Екологичен
стандарт

Perkins
Двигател

100
К.С.

- ✓ Надежден и мощен двигател
- ✓ Механични диференциали със 100% блокаж
- ✓ Постоянно задвижване на 8-те колела
- ✓ Висока маневреност и скорост на придвижване
- ✓ Висока теглителна сила от 95 kN
- ✓ Хидравличен кран Cranab 6.1-8.5 m
- ✓ Въртяща кабина
- ✓ 6,000 kg товароносимост
- ✓ Компактен размер - 2100 мм x 2910 мм

Изключителен представител на **NOVOTNY** за България.

+359 889 311 829 | kamen@niki5.com
+359 883 481 891 | marina@niki5.com
www.niki5.com

Най-големият форум на индустрията за свободното време сред природата

Международната изложба „Природа, лов, риболов“ е притегателен център за любителите на ловния, риболовния и алтернативния туризъм и екстремните спортове, дошли да разгледат най-новото в хоби индустрията, което предлагат водещи компании в сектора. Тази година тя премина с богата съпътстваща програма от атрактивни събития за посетителите от всички възрасти. Събитието се провежда ежегодно под егидата на Министерството на земеделието и се организира от Международния панаир – Пловдив, със съдействието на Изпълнителната агенция по горите, държавните предприятия и Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“. Посетителите му се насладиха и на красивата изложба „Цветна пролет“.

Изложението бе открито на 22 март от зам.-министъра на земеделието инж. Валентин Чамбов в присъствието на изпълнителния директор на ИАГ инж. Стоян Тошев, кмета на Пловдив Здравко Димитров, областния управител Ангел Стоев, председателя на общинския съвет Александър Държиков, главния директор на Международния панаир – Пловдив, доц. д-р Иван Соколов, председателя на НЛРС „СЛРБ“ инж. Васил Василев, районни кметове и зам.-кметове, директори на държавни горски предприятия, експерти по лова и гости.

В обръщението си към присъстващите зам.-министърът каза: „Приходите по линията на организиран ловецки туризъм в Република България за 2022 г. възлизат на

повече от 6 млн. лева (сн. 1). Основна част от чуждестранните ловци, посетили страната ни с цел лов на едър дивеч са от Германия, Испания и Италия и Франция. За опазването на дивечовия ресурс е необходимо строго прилагане на националното законодателство. От страна на Ми-

нистерството на земеделието и Изпълнителната агенция по горите се предприемат съвместни проверки с участието на различни институции и неправителствени организации. Вярвам, че усилията на всички държавни и бизнес организации и ловни сдружения ще доведат до оптимизиране на опазването и контрола по спазването на Закона за лова и опазването на дивеча и намаляване на браконьерството. Радвам се, че в рамките на събитието на подрастващите е посветена цяла поредица от занимания, а парковите пространства на Международния панаир са превърнати в естествени декори за обучителните програми на деца и ученици. Формирането на положително отношение към околната среда е пътят, който трябва да извървим заедно, за да възпитаваме у децата правилно отношение към всички дейности в горите.“

По време на пресконференцията, предшествваща официалното откриване на 27-та международна изложба „Природа, лов, риболов“, на която присъства инж. Валентин Чамбов, изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев подчерта пред присъстващите журналисти, че през последните години се е наложила положителна тенденция за постоянно нарастване на запасите от почти всички основни видове дивеч. „Тази трайна тенден-

ция е обвързана до голяма степен и с осъществявания от държавата контрол върху правилното стопанисване на дивеча в държавните ловни стопанства, дивечовъдните участъци и ловностопанските райони на ловните дружини“. През 2022 г. са проверени повече от 144 000 ловци, 4300 ловни дружини, 5200 превозни средства. Инж. Тошев подчерта, че през последните години се забелязва и намаляване на нарушенията, свързани с употребата на алкохол, липсата на сигнална екипировка и на ловен билет. По думите му въвеждането на ежеседмичните проверки по време на активния ловен сезон дава много добри резултати и е едно от мероприятията по контрола, което води до ограничаване на нарушенията по Закона за лова и опазване на дивеча. Запазва се и положителната тенден-

ция за намаляване на инцидентите по време на лов, като за 2022 г. са констатирани 3. За съжаление един от тях е смъртен случай, свързан със самопрострелял се ловец по време на групов лов на дива свиня. За ограничаването на браконьерските прояви е необходимо освен увеличаване на санкциите и налагане на ефективни наказания, и засилени съвместни действия с участие на различните заинтересовани страни, в т.ч. неправителствени организации и институции – допълни инж. Тошев.

На пресконференцията главният директор на Международния панаир – Пловдив, доц. д-р Иван Соколов, запозна журналистите с новото фокусът бе поставен върху 8-та Национална трофейна изложба на паднали дивечови рога, отбелязваща 125 години от основаването на Съюза на ловците и риболовците в България (сн. 2). Експозицията включваше трофеи от благороден елен, елен лопатар, муфлон, сръндак, дива свиня и хищници. От тях оценени със златен медал са 166, със сребърен – 130, с бронзов медал – 111. Отделено бе място и за националните рекорди, както

и за бившите и настоящ световен рекорд за трофеи от благороден елен, добити в България. В центъра ѝ бе разположена обширна диорама с препарати на различни диви животни, както и фотоизложбата „Мигове от Дивия свят“ (сн. 3). Тя бе посетена от много любители на лова и гости на изложението, както и около 500 ученици от основните и средните училища в града. Експертите на Съюза запознаха малчуганите с трофеите от различните видове дивеч, както и с акценти от историята на Националната организация, включващи знамена, отличия, спечелени от български трофеи на световни изложби, ордени и печати.

Наред с традиционно представящите се на изложението институции на Министерството на земеделието – Изпълнителната агенция по горите, държавните предприятия и природните паркове, тази година за първи път до тях се наредиха с щанд и Горските семеконтролни и Лесозащитни станции у нас (сн. 4). ГСС – София, представи проект „Използване на горските генетични ресурси за увеличаване на възможностите в контекста на екологичните и социални предизвикателства“, финанси-

рана по програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз.

Атрактивен за посетителите бе щандът на НППГС „Христо Ботев“ – Велинград, ежегодно присъстващ на форума. С обособено изложбено пространство тази година се завърна Лесотехническият университет с представяне на образователната, научната и проектната му дейност в областта на горското и ловното стопанство, екологията, ландшафтната архитектура, агрономството, ветеринарната медицина, дървопреработващата и мебелната индустрия (сн. 5). Експонирани бяха ловни трофеи, диорами, препарати на птици и бозайници, изложени – учебници, книги и учебни помагала. Представена бе информация за кандидат-студентите и любителите на природата, лова и риболова.

С презентации и доклади пред експерти по ловно стопанство от РДГ, държавните предприятия, техните поделения и други заинтересовани страни бе представена Концепцията за развитие на ловното стопанство в Република България. В срещата участваха инж. Стоян Тошев, инж. Росен Райчев – директор на Дирекция „Контрол по опазване на горските територии и ловно стопанство“ в ИАГ, и доц. д-р Христо Михайлов – ръководител на катедра „Ловно стопанство“ в ЛТУ. Бяха обсъдени въпроси и предложения около мобилното приложение за лов, което е в етап на разработка, и разгледани промените при провеждането на изпитите за придобиване право на лов в контекста на измененията в ППЗЛОД.

В ДЛС „Кормисош“ се състоя семинар „Изпълнение на плановите за ползване и провеждане на селекция в държавните ловни стопанства“. Участваха експерти по ловно стопанство от РДГ и държавните предприятия, представители на НЛРС „СЛРБ“ и на катедра „Ловно стопанство“ в ЛТУ. Срещата започна с теренна обиколка на стопанството и оглед на поддържани битехнически съоръжения. Проведеха се дискусии относно правилното планиране на ползване на дивеча и воденето на селекция в различните възрастови групи и бяха дадени разяснения за воденето и отчитането на пред-

Изложение „Природа, лов, риболов“

стоящата таксация в ловностопанските райони.

За децата, посетили изложбата, организаторите бяха подготвили различни атрактивни занимания – горските педагози и фургончето „Горичка в количка“ им показаха нови игри, с които ги запознаха с дървесните и животински видове в България и работата на лесовъдите (сн. 6). Експерти от Лесозащитните и Семеконтролни станции разказаха на децата за дейността на двете институции и им бяха подарени семена за засяване. Показаха им как изглеждат вредителите по дървесните видове, както и различни уреди като апарат за кълняемост, вибрационна система от сита, уред за диагностика на здравословното състояние на дърветата чрез ултразвук, дрон с функция за третиране на площи и мултиспектрна камера за заснемане.

В специално „Горско училище“ подрастващите се учиха да разпознават дивечови следи и звуци, да се ориентират в гората и да я пазят от пожари. Дивите животните от обширната диорама бяха претворени от децата в техните рисунки. Те рисуваха в зелените площи на Пловдивския панаир на тема „Прозорец към природата“.

На щанда на Сдружение „Зелени Балкани“ и техния Спасителен център за диви животни децата видяха наживо мишелов на Харис, червеношипа ветрушка (керкенец), който е защитен от Закона за биологичното разнообразие.

Членове на организацията „Бага Тур“ демонстрираха пред публиката ритуали и старинни умения, свързани с дивите животни. Посетителите, сред които и ученици, имаха възможност да получат от тях урок по стрелба с лък.

В състезанието по ловна стрелба в дисциплината „Скийт“ в Стрелбищен комплекс – с. Труд, участие взеха девет отбора – ИАГ, СИДП – Габрово, СИДП – Шумен, ЮЗДП – Благоевград, ЮЗДП – Смолян, ЮИДП – Сливен, НЛРС „СЛРБ“, БЛРС и Дамският ловен клуб „Аврора“. Всеки отбор бе от трима състезатели. След проведени баражи между отборите на СИДП – Шумен, и ЮЗДП – Благоевград, поради еднакъв сбор от точки, на първо място се класира отборът на ЮЗДП – Благоевград (Росен Мирчев и Стоил Стоилов – ЮЗДП,

Милен Карамфилов – ДЛС „Осогово“ – Кюстендил), следван от тима на СИДП – Шумен (Николай Тодоров – ДЛС „Черни Лом“ – Попово, Георги Жеков – ДГС – Варна, Владимир Друмев – ДГС – Преслав) и ИАГ (инж. Василий Георгиев – ИАГ, инж. Розали Коев – РДГ – Русе, инж. Кристиан Колев – РДГ – Стара Загора) (сн. 7). Милен Карамфилов спечели и индивидуалното класиране за най-добър стрелец.

Традиционният Национален турнир по надсвирване със свирки за привличане на дивеч се проведе в 2 категории – „Хищници“ и „Зеленоглава патица“. В категория „Хищници“ победител стана Красимир Богданов, а в надсвирването с имитация на зеленоглава патица първи е Ангел Василев. Децата се състезаваха само в категория „Зеленоглава патица“, а като най-добър се отличи Георги Медаров-син. Купите, медалите и грамотите на победителите връчиха Сахак Сахакян – член на УС на НЛРС „СЛРБ“, и Юлиян Русев – началник на отдел „Ловно стопанство“ в ИАГ.

Състезанието за полеви изпитания на кучета птичари, което се провежда по правилата на турнира „Св. Хуберт“, събра на полигона за обучение на кучета, работещи със стойка, в ДЛС „Тракия“ – с. Стряма,

23 състезатели, от които 3 дами, и техните ловни помощници. Организацията на събитието бе поверено на представители на ИАГ, ДЛС „Тракия“ и НЛРС „СЛРБ“. Турнирът се проведе в 2 категории – „Мъже“ и „Жени“, а за съдии бяха поканени Петър Радев, Александър Стойчев и Танко Ранделов. При мъжете пръв се класира Мирослав Ненковски с английски пойнтер Пандора дел Ненковски, а при жените – Нели Николова с курцхар Чери фром Ветренски. За победителите имаше купи, медали, грамоти, осигурени от ИАГ, и кучешка храна и ловни аксесоари от НЛРС „СЛРБ“, предоставени с помощта на Happy dog.

Проведе се и киноложка беседа, организирана от НЛРС „СЛРБ“, посветена на 125-годишнината от създаването на организацията, на която бяха представени и дискутирани с публиката особеностите при отглеждането и обучението на различни породи ловни кучета. Посетителите на изложбата се насладиха на ловен концерт с изпълнения на Представителен младежки духов оркестър с мажоретен състав „Димитър Мечев“ – Велинград.

Женя СТОИЛОВА
Снимки: Йордан ДАМЯНОВ,
Цветомир ЦОЛОВ
и НЛРС „СЛРБ“

На LIGNA 2023 **Wood-Mizer** ще представи иновативни решения в областта на рязането на дървен материал и на дървообработването

На откритата площадка на FG (щанд K44) Wood-Mizer ще покаже банциг машини от сериите LX и LT в действие, както и пълна гама машини за кантиране EG, като се започне с малката EG 100 и популярната кантираща машина с няколко триона EG 300. Новата опция за машини LT – широка глава WIDE, с която може да се режат трупи с голям диаметър, ще бъде представена на машините LT 20 WIDE и LT 15 WIDE. Най-популярният в Европа LT 15, който се състои от сегменти, ще бъде показан на изложението LIGNA в мобилна версия. Още една машина LT 15 ще бъде представена като прототип с иновация, невиджана досега в областта на рязането на дървен материал! Малкият банциг Wood-Mizer LX 50 за домакинствата и за любителите ще бъде показан в две версии. Освен това ще бъдат показани нови машини – двурелсов банциг LX 250 за рязане на масивен дървен материал с ширина до 138 cm и SlabMizer за шлайфане на дървени плоскости с ширина до 142 cm с минимални загуби на труд. На щанда на Wood-Mizer ще работят и добре познатите машини LT 40 и LT 70. Промислените комплекси за рязане

на дървен материал заслужават специално внимание: Wood-Mizer ще представи едновременно две линии за промишлено рязане на дървен материал. Първата линия е предназначена за обработка на голям обем трупи на базата на добре познатата машина WB 2000, която използва ленти с 75 mm. WB 2000 ще бъде оборудвана с нов модернизирания пулт за управление, с товарна рампа и с конвейери за транспортиране на материал, а в края на линията ще бъде представена за първи път промишлен двувалов банциг с няколко триона MR 200 с два комплекта, всеки с 12 циркулярни триона, който може да реже дървен материал с дебелина до 200 mm. Втората промишлена линия на Wood-Mizer преработва дървените трупи в дъски за палети. Първата машина от линията е двойният вертикален банциг TVS в мощна версия HEAVY DUTY с нов пулт за управление, с товарна рампа и с оборудване за сортиране, следвана от промишления хоризонтален банциг с две глави HR700 и мощната машина за кантиране EG 800, която се използва за преработка на летви. В отделна зона, предназначена за промишлените предприятия (пави-

лион 25, щанд E06), Wood-Mizer ще демонстрира най-новото си и най-модерно решение за трудни условия на експлоатация в областта на рязането на дървен материал – напречната кантираща машина EA 3000, като част от комплекса Wood-Mizer Systems. Това ще бъде прекрасна възможност за посетителите да научат повече по темата за линиите за рязане на дървен материал, проектирани по поръчка от Wood-Mizer. На щанд E08 в павилион 13 Wood-Mizer ще представи компактни универсални дървообработващи машини от серията MP, предназначени за дърводелци. В допълнение към добре познатите рендосващи и формовъчни и рендосващи/профилиращи машини като MP 160, MP 180, MP 200, MP 220 и MP 360 ще бъдат демонстрирани нови – четиристранна рендосваща/профилираща MP 280 и за форматно разкрояване MS 750. В допълнение Wood-Mizer ще представи за първи път машината с числово програмно управление CNC 5003 за автоматична обработка на материали като дърво, пластмаси, композити и леки сплави.

КАНИМ ВИ ДА ПОСЕТИТЕ ЩАНДОВЕТЕ НА WOOD-MIZER НА ИЗЛОЖЕНИЕТО LIGNA В ХАНОВЕР ОТ 15 ДО 19 МАЙ. Имаме решения, които най-добре отговарят на вашите нужди, въз основа на вашите планове, условия и инвестиционен бюджет.

**Оторизиран дилър на Wood-Mizer
Екотехпродукт ООД**

София 1186, ул. „Стар Лозенски път“ 38
office@ecotechproduct.com, тел/факс: 02/979 17 10
тел: 089 913 31 17, www.woodmizer.bg

**Оторизиран дилър за продуктова линия
дървообработващи машини Wood-Mizer
ТЕКА ООД**

София 1528, Индустриална зона „Гара Искър“ - II
част, ул. 5010 № 1, п.к. 74, sales@teka-bg.com
тел: (+3592) 807 89 00, факс: (+3592) 807 89 78

НПГГСД „Сава Младенов“ възобнови надпреварата „Млад дървосекач“ след тригодишно прекъсване

На 23 март едно от най-големите училища в община Тетевен – Националната професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“, отбеляза своята 114-та годишнина. Официални гости на събитието бяха д-р Мадлена Бояджиева – кмет, и Борис Врабевски – зам.-кмет, на община Тетевен, Мария Стойчева – председател на Общинския съвет на Община – Тетевен, Иваничка Буровска – началник на РУО – Ловеч, доц. д-р Мариус Димитров – декан на Факултет „Горско стопанство“ в ЛТУ, бивши директори и учители на училището, директори на училища от община Тетевен, бивши и настоящи възпитаници, граждани.

Присъстващите бяха поздравени от директора на НПГГСД „Сава Младенов“ инж. Златина Каталиева. Приветствия отправиха и много от официалните гости.

В края на празненството бе дадено началото на Международното състезание „Млад дървосекач“ за умело боравене с бензинов моторен трион, на което НПГГСД „Сава Младенов“ традиционно е домакин, и бяха изтеглени състе-

зателните номера на участниците. В своето осмо издание надпреварата се завърна след тригодишно прекъсване. Тя се провежда по правилата на Световния шампионат на дървосекачите, установен от Международната асоциация на шампионите сред дървосекачите (IALC). Право на участие имат юноши до 24-годишна възраст, като победителят се определя след сбиране на точките от 5 отделни дисциплини.

Тази година в състезанието участваха отбори от професионални училища от Кривоклат (Чехия), Нови Сад, Кралево, Сурдулица и Сремска Митровица (Сърбия), Кавадарци (Северна Македония) и Тетевен (сн. 1).

Централната и съдийските комисиции за различните дисциплини бяха съставени от директорите на Държавните горски стопанства в Тетевен – инж. Дочо Дочев, Ловеч – инж. Младен Миков, и Етрополе – инж. Иван Иванов, директорът на РДГ – Ловеч – инж. Петър Петров, зам.-директорите на Държавните горски стопанства в Тетевен – инж. Генади Георгиев, и Лесидрен – инж. Димитър Балкански, бивш и.д. директор и зам.-дирек-

тор на Гимназията – инж. Емилия Тончева, лесовъди от ДГС и ЮЗДП – Благоевград, специалисти и експерти от РДГ, преподаватели в НПГГСД – Тетевен, представители на Община – Тетевен.

Първата част от шампионата се проведе в ранната сутрин на 24 март на полигон в двора на училището, където участниците се надпреварваха в дисциплината **„Повалване на дървесно стъбло“**. При нея в рамките на три минути, спазвайки всички правила на техниката за безопасност, участникът трябва да повали дърво така, че то да падне на точно определено място. При самото повалване се следи за поредица от действия, които състезателят трябва да спазва стриктно, а всеки пропуск или грешка се отразява с начисляване на наказателни точки. Времето на повалване – при повече от 5 мин. състезателят не получава точки (сн. 2). Точност на повалването – отклонението от зададената точка се измерва до сантиметър, като е недопустимо отклонение от 400 сантиметра. Дълбочина на подрязване – измерва се засекът, определящ посоката на повалване. Ъгъл на засека – за всяко откло-

2

нение от 45° се начисляват наказателни точки. Ширина и височина на предпазната ивица – тук точността е до 1 мм и се измерва минималната и максималната стойност. Отчитат се стойности за повреда на ствола, неправилно оттегляне от дървото, използване на забранени маркировки по шината на моторния трион, предварителен старт или аварийна ситуация. Това е дисциплината, която дава най-много точки на участника и е от съществена важност за финалното му класиране – максималният брой точки, които той може да получи при нея, са почти 700.

При голям интерес от страна на жителите и гостите на Тетевен, събрали се на градския площад, премина втората част от състезанието на следващия ден. В дисциплината **„Монтаж и демонтаж на бензинов моторен трион“** състезателят трябва да разглоби и сглоби режещия апарат на бензиномоторния верижен трион за максимално кратко време (сн. 3). Тук се следи за последователност на операциите, скорост, безопасност и наранявания на участника. Всеки състезател използва индивидуален БМТ, който според спецификата и характеристиките му получава съответен брой стартови точки (например такъв с една шайба на капака има по-малко стартови точки). Ако състезателят надвиши 1 мин., или се пореже, той не получава никакви точки.

В **„Комбинирани рязове“** изискването бе да отреже шайба от ствол – не по-тънка от 3 и не

4

3

5

6

по-дебела от 8 см, от долу нагоре до средата и от горе надолу в останалата част така, че двата ряза да се засекат (сн. 4). Изискването е разрезите да са перпендикулярни на надлъжната ос на ствола и засичането да е на едно ниво. Подготвените два ствола са с точно определен наклон, противоположен един на друг. Отново се засича време, обем на двигателя на БМТ, разстояние между разрезите и отклонение от перпендикуляра в четирите посоки на шайбата.

В дисциплината „**Прецизно рязане**“ всеки участник трябваше да отреже шайба със същите параметри, но този път стволът лежеше на земята, а изискването бе да не бъде засегната настилка-

та – нараняването ѝ води до максимален брой наказателни точки (сн. 5). И тук за всеки състезател бяха подготвени по два ствола. Засича се време и дебелината/височината на парчето, което остава при незавършване на ряза до самия му край. Състезателят започва с максимален брой от 200 точки и от тях се отнема за всяко отклонение от поставените параметри.

В последната дисциплина „**Кас-трене**“ участниците се състезаваха успоредно по двама за максимално бързо и прецизно окастряне на всички клони на ствола на дърво (сн. 6). При нея се следи за височината на чепове и за прекомерно задълбаване при изряз-

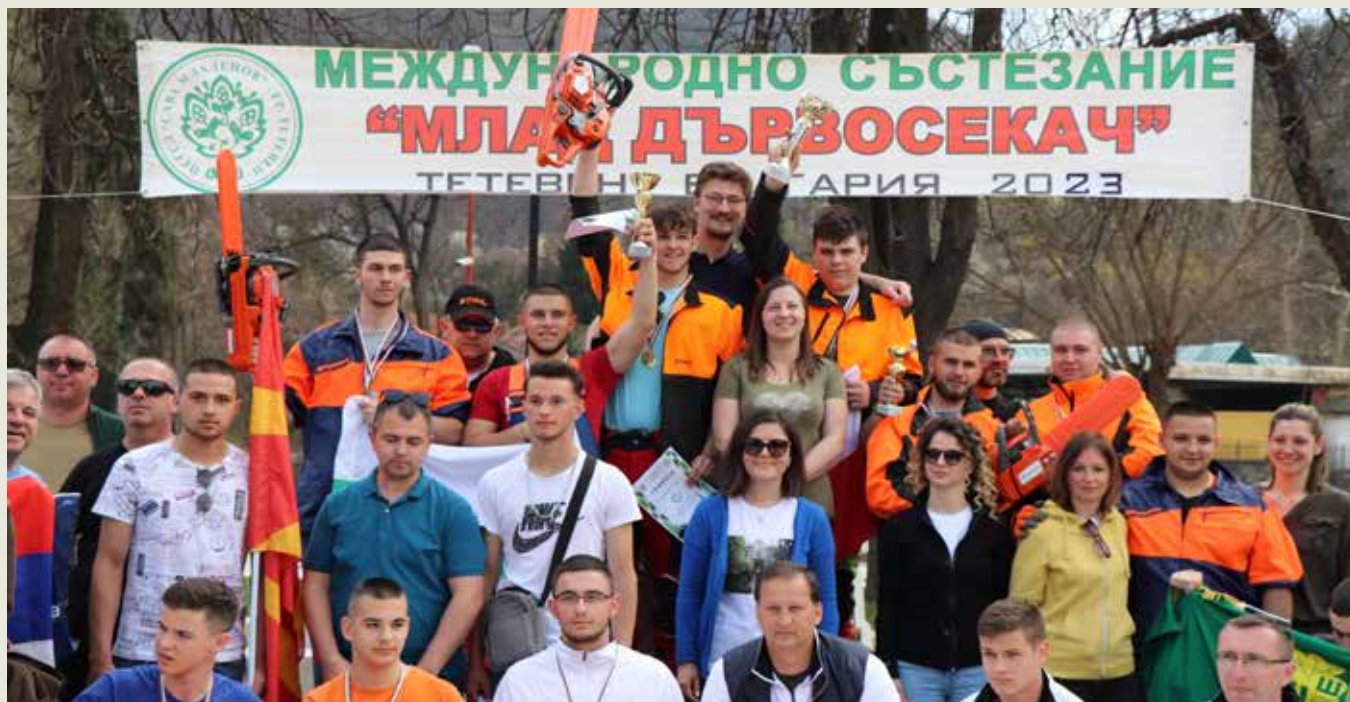
ването им, като при отклонение се отнема от първоначално дадените 200 точки за дисциплината. Състезателите трябва да спазват техниката на кастрене, безопасното придвижване към следващ „пакет“ клони и да не повреждат ствола.

Като всяко състезание и тазгодишният международен шампионат излъчи своите победители. В отборното класиране първото място спечелиха Якуб Томек и Даниел Кински (Кривоклат, Чехия), второ място зае първият отбор от НПГГСД „Сава Младенов“ – Нестор Урчев и Георги Георгиев, а на трета позиция се класира вторият отбор на тетевенското училище – Денислав Данков и Десислав Тошев (сн. 7).

В индивидуалното класиране пръв стана Якуб Томек (Кривоклат, Чехия), втори се нареди Георги Георгиев (НПГГСД „Сава Младенов“), а трети остана Десислав Тошев (НПГГСД „Сава Младенов“).

През всички години, откакто се провежда надпреварата, като за пръв път тя се състоя през 2013 г., Община – Тетевен, е основен партньор на НПГГСД „Сава Младенов“ при реализирането ѝ.

Д-р инж. Павел ПАВЛОВ

1

2

Избрани са победителите във фотоконкурса „Витоша“

За участие в конкурса, обявен от ДПП „Витоша“ за Седмичата на гората, бяха изпратени над 160 снимки с различен поглед към любимата ни планина Витоша. Комисията оцени творбите съобразно начина, по който всички визуални елементи в кадъра си взаимодействат, за да се постигне изразителност и да се представи достатъчно силно и ясно идеята на автора.

Победител в категория „Панорами“ е Людмил Сираков (сн. 1), подгласници – Петьо Митрев, Ваня Томова и Виктор Големинев.

Победител в категория „Отвисоко“ е Борис Божинов (сн. 2).

Победител в категория „Планински спорт“ е Никола Генов (сн. 3).

Победител в категория „Животни“ е Елмир Неделчев (сн. 4), подгласници – Нанко Иванов, Любомир Секулов.

В категория „Хора“ победител е Катрин Колева (сн. 5).

Победителите и финалистите във фотоконкурса „Витоша“ подчертават красотата на природата, както и прекрасните възможности за спорт, които ни предоставя Природният парк.

3

4

5

ЗА РАБОТА И НА ТРУДНОДОСТЪПНИ ТЕРЕНИ

—
BT 131

МОТОРЕН СВРЕДЕЛ

Комфортният и здрав мощен уред за професионална употреба, предназначен за управление от един човек, се връзва бързо и мощно в почвата и улеснява работата ви при взимане на почвени проби, издълбаване на дупки в почвата с диаметър до 300 мм за засаждане на растения и фиданки или за изграждане на огради. Блокировката на свредлото QuickStop осигурява безопасността на работещия за секунди. С богат асортимент свредла за широк спектър на приложение.

WWW.STIHL.BG

STIHL